

oves pascere verbo prædicationis, & exemplo boni operis, & insuper habeat doctrinam sufficientem ad Sacramenta rite administranda. Parochus ergo debet habere 25. annos, quando actu administrat, potest tamen beneficium conferri ei, qui intra annum possit Sacerdotalem Ordinem suscipere: quod si non suscipiat, legitimo cessante impedimento, ipso jure beneficio privatur: Debetque Parochus professionem fidei facere, & obedientiam Pontifici jurare, vel per se, vel per Procuratorem speciale in manibus Episcopi, vel Vicari intra duos menses à tempore beneficii obtenti alias amittit beneficii fructus: quam quidem poenam probabiliter incurrit, etiam ante Judicis sententiam. *Trid. sess. 24. de Ref. cap. 12.* si tamen ex ignorantia, vel oblivione professionem non fecit, non amittit fructus in foro conscientiae, secus in foro exteriori. Quod si ad novum beneficium Parochiale promoveatur, iterum faciet professionem fidei. Parochus habet jurisdictionem ordinariam à jure in foro interno, ac proinde non indiget approbatione ad administranda Sacramenta suis Parochianis, potestque illorum confessiones audire, non solum in sua, sed etiam in aliena Parochia ejusdem Diocesis: Imò, & in toto Mundo juxta aliquos. Potestque suis Parochianis in observatione aliquorum Ecclesiae præceptorum dispensationem indulgere, si necessitas urgeat, & recursus ad Episcopum difficilis sit: v. g. ut die festo possint laborare, vel in die Veneris carnes edere. In votis autem dispensare nequit, nec ea commutare: nec potest censuras infligere, nisi ubi ex legitima consuetudine hoc introductum sit: nec potest peccata subditorum reservare, nec dispensare in proclamationibus, potest tamen declarare hic, & tunc non obligare proclamationis præceptum, ob aliquam urgentissimam tamen necessitatem, si Episcopus non possit adiri. *Laeroix lib. 6. p. 3. n. 494.* Insuper Parochus tenetur in Parochia residere: à qua non potest abesse ultra duos menses, nisi causa cognita, & approbata ab Episcopo: alias graviter peccat, nec facit fructus suos, saltem respondententes neglectæ residentia: Debet namque suas oves agnoscere, & aliquando visitare, præcipue infirmos, pro illis sacrificium offerre, Missas aliquando celebrando: pauperum, aliarumque miserabilium personarum, curam debet gerere paternam, peregrinos, & hospites suscipere: pauperibus elemo-

synam dare: ad peste infectos accedere, quin, & cum vitæ periculo tenetur suis Parochianis in gravi necessitate spirituali succurrere. Quæ omnia ex *Trid. Barbosa de Offic. Paroch. & aliis* latissime constant. In Indiis autem Clerici, qui ad oppositionem, & consensum vi Edictorum accedunt, examinantur ab Episcopo, vel Capitulo, Sedevacante, per Examinatores Synodales, & Assistentem Regium: Hic enim est communiter quidam vir doctrina conspicuus, qui nomine Regis examini assistit: sed nec examinat, nec suffragium habet. *L. 37. tit. 6. lib. 1. R. Ind.* Examine finito tres ex concurrentibus proponuntur ab Episcopo, vel Capitulo Pro-Regi, vel Gubernatori, qui nomine Regio patronatum exercet: hic unum eligit, seu nomine Regio præsentat, cui quidem datur collatio, seu Canonica institutio ab ipso Episcopo, vel Capitulo. *L. 24. tit. 6. lib. 1. R. Ind.* debetque sic institutus, seu Parochus electus scire, vel addiscere linguam Indorum, quibus est administraturus, alias removetur. *L. 4. tit. 13. lib. 1. R. Ind.* In pluribus Indiarum Provinciis, & præcipue in Insulis, ob Clericorum Sæcularium inopiam Religiosi Parochiis præficiuntur. Et in Legibus Regiis doctrinas, reductiones, y doctrineros dicuntur. Sed certè tales Religiosi eandem obligationem, ac Parochi Sæculares habent: siquidem non administrant præcisè ex voto charitatis, sed ex obligatione justitiæ: quæ obligatio in aliis ex collatione Canonica, quam suscipiunt: in aliis ex contractu, vel quasi contractu cum Rege inito oritur: si quidem nostri Reges non aliter volunt, tales Religiosos ad has Provincias transire, nec in eis permanere, quam hac obligatione suscepta: in quam ipsi Religiosi consentiunt, eamque libenter, & sponte amplectuntur, & præterea Regium stipendium percipiunt. Itaque est declaratum in *L. 30. tit. 15. lib. 1. R. Ind.* & ita ego defendi cum Casus Morales in Collegio Manilano resolverem. Nunc demum pro digniorum electione statuit Benedictus XIV. quod omnia beneficia curam animarum habentia conferantur post concursum, maxima æqualitate quo ad examen in litteris inter omnes concurrentes habendum, post tale examen Episcopus eliger digniorem ætate, moribus, doctrina, aliisque qualitatibus juxta modum præscriptum in Constit. *Cum illud* 14. Decemb. An. 1742. *

Cum

278 Cum in questione de limitibus Parochiarum agatur de cura animarum extendenda, vel restringenda, talis quidem questio, & causa spiritualis censetur, ac proinde ea, quæ ad jus circa ipsam spectant, non possunt ad Laicorum cognitionem spectare. *c. 3. de Probation. c. 1. c. 4. b. t.* nam Laici sunt incapaces jus spirituale possidendi. *c. 2. de Judic.* Consequenterque nec tempore immemoriali possunt Laici cognitionem limitum Diocesium, vel Parochiarum præscribere: Si verò tantum questio de aliquo facto incidat: v. g. si dubitetur, quousque limites Parochiæ extendantur: vel an alicujus populi vicini in hac vel in illa Ecclesia perceperunt Sacramenta, vel obtulerunt decimas, vel primitias: vel ante reus conventus Laicus sit: vel quid simile: in his enim casibus potest Judex Sæcularis cognoscere, cum factum, etiam de re spirituali, merè temporale sit. Et quidem licet fundus, vel solum, in quo sunt limites Parochiæ, vel Diocesis, possit præscribi ad hoc ut proprietas illius fundi, vel soli ad præscribendum pertineat ex Text. sic intelligendo in *c. 9. de Præscriptionib.* limites autem qua tales Diocesium, & Parochiarum, si certè sunt, non præscribuntur jure ipso tali præscriptioni resistente. *c. 5. c. 6. c. 7. 16. q. 3. c. 4. b. t. L. 3. c. de Fin. d. limitroph. lib. 11.* Et quidem nec immemoriali præscriptione ob textum generalitatem, valet præscribi: & meritò, ne facile confundantur limites autoritate publica, & ob publicam utilitatem constituti: & ut vitentur jurgia, quæ pullularent, si autoritate privata, antiquis limitibus ablatis, non possent constitui. Aliud est, quando limites non sunt certi: siquidem tunc ob præsumptionem in favorem possessoris possunt utique præscribi. *c. 4. b. t. c. 2. 16. q. 3. & comm. DD.*

TIT. XXX.

De Decimis, Primiciis, & Oblationibus.

279 TRES partes continet præsens Rubrica, de quibus suo ordine agendum est jam ergo de Decimis quas Deo, & Sacerdotibus Dei dandas Abraham factis, & Jacob promissis instituit: deinde Lex statuit, & omnes Sancti Doctores commemorant. *c. 6. 16. q. 7.* & ut Augustinus dicit in *c. 66. 16. q. 1.* Si decimas dederis non solum abundantiam fru-

tuam recipies; sed etiam sanctitatem corporis, & anima consequeris. *L. 20. tit. 20. p. 1.* Et contra verò decimantibus infideliter eveniunt fames, paupertas, vermes, locustæ, & tempestates. Et ut ait *D. August.* ubi supra: *Hæc est enim Dei justissima consuetudo, ut si illi decimam non dederis, tu ad decimam revocaris: dabis impio militi, quod non vis dare Sacerdoti. Decima igitur Eccl. clesiastica, de quibus in præsentia, sunt decima pars fructuum, & proventuum justè questorum, debita Deo in recognitionem universalis domini, solvenda quidem Ministris Ecclesie propter spirituale ministerium. c. 26. c. 33. b. t. L. 1. tit. 5. lib. 1. R. C. L. 1. tit. 20. p. 1. ibi: Diezmo es la decima parte de todos los bienes, que los omes ganam de rechamante, è esta mandò Santa Iglesia, que sea dada à Dios, porque èl nos da los bienes, con que vivimos en este Mundo.* Et meritò quidem Sacerdotibus solvuntur: nam juxta Christi Domini doctrinam dignus est operarius mercede sua: debent namque fideles rebus suis temporalibus alere eos, qui ipsis in spiritualibus inserviunt: & hac ratione dicitur, decimas Jure naturali, & Divino deberi. *c. 14. c. 25. c. 32. §. 1. b. t. c. fin. 16. q. 1.* Vel etiam quia in Lege veteri debebantur. *Levit. 23. v. 30.* quin & ante Legem Mosaicam fuerunt introductæ. *Genes. 14. v. 20. & 28. v. fin.* Consequenterque quoad originem, & quatenus continent congruam Ministrorum sustentationem Juris Naturalis, & Divini meritò recensentur. *c. fin. 16. q. 1.* & sic intelligendi veniunt Text. in *c. 14. c. 25. c. 32. §. 1. b. t.* non tamen sunt Juris Naturalis, nec Divini, quoad quotam, hoc est, quoad partem decimam. Nam hac ratione decimæ juris Ecclesiasticæ sunt. *Covar. lib. 1. Variar. c. 17. n. 2. Suar. Gutier. & alii.* Nullum enim præceptum extat in Lege Evangelica de decima parte solvenda. Nam quando Christus Dominus solvendas decimas ait apud *Matth. 23. v. 23.* loquebatur de decimis debitis in Lege veteri. Debetur ergo ex puro præcepto Ecclesiastico. *Trid. sess. 25. de Reform. cap. 12.* Et hanc conclusionem tenent *D. Thom. 2. 2. q. 87. art. 1. Abulens. in Matth. cap. 23. q. 149. Suar. de Decimis, cap. 9. n. 10. Soto de Just. & jur. lib. 9. q. 4. art. 1. Covar. Gutier. Solorz. Gonz. in c. 32. b. t. n. 4. & alii contra Gloss. in c. 1. b. t. in 6. Innoc. & alios, qui absolute tenent de Jure Divino deberi. Audiamus *D. Thom.* qui hoc optime explicat *2. 2. q. 87. art. 1. in corp. libi: Sed determinatio certe partis exhibenda Ministris Divini cultus non est de Jure naturali, sed est in-**

tro-

producta institutione Divina, secundum conditionem illius populi, cui Lex dabatur; qui cum in duodecim Tribus esset divisus, duodecima Tribus, scilicet, Levitica, quae tota erat ministeriis Divinis mancipata, possessiones non habebat, unde sustentaretur. Unde convenienter institutum est, ut reliquae undecim Tribus decimam partem suorum proventuum Levitis darent, ut honorabilis viverent: & quia etiam aliqui per negligentiam erant transgressores futuri: Ita, etiam determinatio decimae partis solvenda est auctoritate Ecclesiae tempore novae Legis instituta, secundum quandam humanitatem: ut scilicet non minus populus novae Legis Ministris Novi Testamenti exhiberet, quam populus veteris Legis Ministris veteris Testamenti exhibebat: sic ergo patet, quod ad solutionem decimarum homines tenentur, partim quidem ex Jure Naturali, partim etiam ex institutione Ecclesiae: quae tamen pensatis opportunitatibus temporum, & personarum, posset aliam partem determinare solvendam. Et quamvis Clerici habeant patrimonium, vel artificium, unde sustententur, adhuc illis decimae ex justitia solvenda sunt, tanquam merces laborantibus debita: quod si ex redditibus Ecclesiasticis congruam sustentationem Clerici haberent, eis Jure Naturali, & Divino non deberentur decimae, sed tantum Ecclesiastico, nisi hoc consuetudine abrogatum sit.

280 Decimae enim, aliae sunt reales, seu praediales, aliae personales. Reales, seu praediales sunt, quae praestantur ex fructibus praediorum, vinearum, pratorum, arborum, vel animalium, personales, quae proveniunt ex lucro, industria, vel artificio hominum acquisito, v. g. ex negotiatione, venatione, vel salariis Militum, vel Magistrorum. Et quidem de Jure Communi decimae solvantur ex omnibus fructibus, & proventibus annuatim productis, vel hominum ministerio, vel beneficio naturae provenientibus. c. 5. c. 6. c. 21. h. t. l. 2. t. 20. p. 1. Itaque decimae solvantur de tritico, oleo, vino, feno, herbagio, lignis, piscariis, gregibus, lana: caseo, molendinis, apibus, saccharo, sericeo, & aliis hujusmodi, nisi aliud consuetudo legitima suadeat. In Indiis autem non solvantur decimae ex piscariis, nec aucupio, nec venatione. L. 18. tit. 16. lib. 1. R. Ind. Quod autem semel decimam solvit non debet rursus aliam decimam solvere: quod Hispanae decimas: Rediezmo. L. 7. tit. 5. lib. 1. R. C. L. 19. tit. 16. lib. 1. R. Ind. Qui aliquid illicitè lucratus est, ita ut illud restituere debeat: v. g. si aliquid habeat furto, vel usuris adquisitum,

quatenus tali pecunia praedium emit, debet utique decimas praediales ex tali praedio, quod excolit solvere: nam est onus praedio affixum: non tamen debet decimas personales solvere ex sic quaesitis: nam talia bona non sunt possessoris propria. Si verò res illicitè accepta licitè retineri valeat: v. g. acquisita ex homicidio, vel fornicatione, vel sententia injusta: tunc decimae debentur: ne sit melioris conditionis turpis, quam honestus lucrator. Sed ne videatur, Ecclesiam tale factum approbare, non solet ex tali re acceptae decimas. L. 12. tit. 20. c. 1. D. Thom. 2. 2. q. 77. art. 2. ad 2.

281 Omnes, & soli fideles baptizati, etiam Reges, & Principes, qui ab aliquo Parocho Sacramenta percipiunt, per se tenentur debito personali decimas solvere; nisi aliqua ratione eximantur. c. 23. c. 24. h. t. l. 2. tit. 20. p. 1. potestque accidere, quod Parochi, Episcopi, imò & Pontifex decimas solvere teneantur: quia possident bona hac obligatione, & onere gravata, cum quo ad quemcumque transeunt possessorem. Et nostri Potentissimi Reges se hac obligatione teneti fatentur, tam pro rebus, quas in Hispania. L. 2. tit. 5. lib. 1. R. C. quam in Indiis habent. L. 16. tit. 16. lib. 1. R. Ind. Etiam Haeretici, cum Ecclesiae subiecti sint, & aliunde Parochi sint parati eis Sacramenta administrare, decimas personales solvere tenentur: Judaei tamen, & alii infideles, cum Ecclesiae non sint subiecti, decimas personales non debent: tenentur tamen decimas reales praediorum, quae in aliqua Parochia habent, solvere. c. 16. h. t. l. 2. tit. 20. p. 1. cum sit onus praedii affixum. Reali ergo obligatione decimas reales solvere tenentur quicumque intra fines alicujus Parochiae possident praedia, fundos, vel alias res frugiferas titulo non spirituali. c. 4. c. 6. c. 8. c. 20. h. t. nisi aliqua ratione sint immunes. Vendens ergo praedium, quod obligatione decimarum gravatum est, tenetur debitas decimas solvere: emptor autem solum ex tempore, quo illud emit. Arg. c. 33. h. t. Item, si ad Dominum fundi conducti perveniant omnes fructus fundi pro certa pensione fructuaria, vel pecuniaria praestita Colono, ipse Dominus solvet omnes decimas: idem dicendum est de Colono, si ad ipsum omnes fructus perveniant certa pensione Domino reservata. c. 24. c. 26. h. t. l. 6. tit. 10. p. 1. Clerici quidem non tenentur decimas solvere de bonis, quae titulo spirituali beneficii, vel ministerii spiritualis percipiunt: sicut nec Levitae veteris Legis decimas solvebant: eas tamen

men

men solvere tenentur de bonis patrimonialibus, & similibus. c. 2. h. t. l. 2. tit. 20. p. 1. l. 2. tit. 5. lib. 1. R. C. ubi dicitur, quod Episcopi, & alii Clerici tenentur de bonis patrimonialibus decimas solvere: quin, etiam & Religiosi, eorumque Monasteria de Jure Communi decimas solvere tenentur. c. 3. c. 4. c. 10. h. t. c. 2. eod. in 6. l. 2. tit. 20. p. 1. Quae quidem solvenda sunt Parocho in cujus Parochia sita sunt eorum praedia: non tamen tenentur Religiosi decimas solvere de praediis, & terris ante Lateranense Concilium adquisitis, si ea propriis sumptibus, & manibus, excolant, prout habetur in c. 34. h. t. l. 4. tit. 20. p. 1. à pauperibus quidem ferè nunquam exiguntur decimae: ipsi tamen, si non integrè, solvant, quod possint. L. 25. tit. 20. p. 1. Indi Limenses ex fructibus, qui vocantur de Castilla unum ex decem, ex his autem qui vocantur de la tierra unum ex viginti solvunt. Principales, qui dicuntur Caciques, & alii, qui tributa non solvunt, decimas profecto solvere tenentur. Commandatarii Indorum debent decimas solvere de speciebus, quas pro tributis Indorum accipiunt. L. 12. tit. 16. lib. 1. R. Ind. in his Insulis Indi non solvunt decimas, nisi in modica quantitate, simul cum tributo, quod certe satis leve est. Alii Indi à solutione decimarum exempti sunt. Allos. in Sum. V. Ind. sect. 4. & haec varietas in variis inducta Provinciis absque novitate servari debet. L. 13. tit. 16. lib. 1. R. Ind.

282 Obligatio decimas persolvendi non est adeò inviolabilis, ut nullus ab ea excusari valeat: possunt equidem plures ab hoc onere eximi. Et i. per privilegium, quod quidem concedere potest non quidem Princeps secularis, & fori Ecclesiastici sit. c. 25. h. t. illud autem concedere valet Romanus Pontifex, & quidem solus, cum de Jure Communi debita sint in quo solus Romanus Pontifex dispensare potest: quia ipse solus est supra Jus Commune Ecclesiasticum, ut illius Legislator Supremus. c. 4. de Conces. Prab. Sic à variis Pontificibus variae Religiones ab obligatione decimas solvendi fuerunt exemptae, quinimò, & laici possunt à decimarum solutione ex privilegio Pontificis eximi. L. 23. tit. 20. p. 1. Sed quia hodie ob continuum clamorem Episcoporum, & Capitulorum Cathedralium multum variatum est circa privilegia non solvendi decimas, debet in hoc accuratè

Tom. I.

attendi, quid privilegium, vel consuetudine, vel partium compositione servetur. Et cum hujusmodi privilegium sit in praedictum tertii, & contra Jus Commune strictae interpretationis est: nec debet extendi nisi ad ea, quae in sensu communi verborum comprehenduntur: minime verò ultra verborum proprietatem. Hinc est, quod privilegium decimarum ad decimas novalium extendatur. c. 12. h. t. & praediorum, quae post privilegium adquiruntur. c. 22. de Privileg. cum talia praedia in significatione propria comprehendant etiam novalia, & de novo adquisita. Si verò tale privilegium esset valde damnosum Ecclesiae; quia Ministri congrua carerent sustentatione ab Episcopo, quoad excessum corrigi posset, ita ut Ministris congrua relinquatur sustentatio. c. 2. §. Ubi autem, h. t. in 6. imò si in grave damnum personarum, quibus decimae essent solvenda, privilegium cedat, hoc amittitur, quasi sub hac conditione concensum. c. 9. h. t. item privilegium non solvendi decimas per compositionem partium limitatur, vel tollitur. c. c. c. 9. c. 34. h. t. Item amittitur renuntiatione, eo videlicet, non utendo triginta annis: hoc est decimas solvendo. c. 6. de Privileg. vel etiam per non usum, per modum praescriptionis. Et tunc contra Ecclesiam praescribitur quadraginta annis. c. 15. de Privileg. 2. potest quis, etiam Laicus à decimis solvendis omnino liberari per consuetudinem contrariam, si aliunde Ministri congruam habeant sustentationem: secus, si ea careant, nec habeant unde alantur: quippe decimae sunt Juris Naturalis, quatenus ad congruam Ministrorum sustentationem sunt necessariae. Et sic de facto per consuetudinem ferè omnino sublatae sunt decimae personales, & in pluribus locis diminutae sunt decimae reales: quin ex hoc aliis decimas persolventibus aliqua irrogetur injuria. Nam nullus ultra decimam obligatur, etsi alii excusentur. Si hac consuetudo sit inducta per modum convenientiae, tolerante scilicet Romano Pontifice, vel aliis, quorum interest, sufficiunt totus actus contrarii, & tempus, ut praesumatur notitia, & consensus eorum, quorum interest. Si per modum praescriptionis inducatur, quadraginta annis haec immunitas adversus Ecclesiam praescribitur. c. 4. c. 6. de Praescription.

283 Potest immunitas à solutione decimarum praescribi à Communitatibus, & personis particularibus, etiam à Laicis:

Cccc

nam

nam licet jus percipiendi decimas nequeat à Laicis possideri: quia est jus spirituale: secus immunitas; seu exemptio, quæ nihil spirituale continet: sed tantum commoditatem temporalem, sivè libertatem ab onere decimarum, quæ sua natura fundo adhæret. Et quidem si contra privatam hæc immunitas prescribatur, decem annis inter præsentem, & viginti inter absentes talis præscriptio completur. Si adversus Ecclesiam, non Parochialem quadraginta annis, etiam sine titulo. *c. 4. c. 6. de Præscriptione.* Si adversus Parochum, vel Ecclesiam Parochialem, quæ in jure habet fundatam intentionem, præscribitur immunitas quadraginta annis cum titulo; vel tempore immemoriali sine eo. *c. 1. de Præscript. in 6.* Sed etiam post consuetudinem non solvendi decimas, & præscriptionem immunitatis completam adhuc potest Pontifex, ut supremus Legislator, secus Prælatum inferior, de novo imponere decimas solvendi obligationem. 4. Transactione, & amicabile compositione partium possunt remitti decimæ præteritæ: futuræ verò ad tempus triennio longius non possunt remitti sine Episcopi auctoritate juxta *Extrav. Ambitiosæ, de Reb. Eccles. int. com.* ut tamen transactio ultra transigentis vitam, vel in perpetuum valeat, est necessaria auctoritas Apostolica. *c. 8. de Transactione.* Olim autem antequam Parochiæ essent divisæ, decimæ colligebantur ab Episcopo, & in Clericos Diocesis pro meritis distribuiebantur. *c. 1. c. 3. 16. q. 7. post. Parochiarum tamen divisionem, Parochi habent intentionem fundatam pro decimis, etiam contra Episcopum, cui proinde incumbit probare, ad ipsum integras decimas pertinere, vel privilegio Pontificis, vel præscriptione, vel alio modo. c. 13. c. 29. h. t. l. 7. tit. 20. p. 1.* Ex decimis tamen Parocho solutis deducitur quarta pars Episcopo, ubi non datur contraria consuetudo. *c. 16. de Offic. Ordin. c. 13. h. t. sic. in Lege veteri.* Levitæ ex decimis perceptis à populo decimam Sacerdotibus solvebant. *2. Esdr. 10. v. 38.* Decimæ personales, ubi adhuc est consuetudo eas solvendi, debentur Parocho, à quo quis ex obligatione percipit Sacramenta, aliæque spiritualia. *c. 20. h. t. l. 11. tit. 20. p. 1.* ubi additur *Acosumbraron los Reyes de España de luengo tiempo acá de dar estos diezmos a sus Capellanes, porque dello oyen las horas, è resciben los Sacramentos, mas que de otros Clerigos, praxiales verò solvantur illi Parochiæ, intra cujus fines sita sunt prædia,*

etiamsi Dominus alibi haberet. *c. 18. c. 20. c. 29. h. t. l. 8. tit. 20. p. 1. ibi: E maguen los omes ayan heredades à muchas partes, cada uno de ellos es tenuto de dar el diezmo en aquella Iglesia, en cuyo termino ha la heredad.* ubique tamen consuetudo legitime introducta circa decimationem servari debet. *L. 8. tit. 20. p. 1.*

284 Decimæ animalium debentur illi Parochiæ, in cujus territorio pecora pascent. *L. 9. tit. 20. p. 1. l. 7. tit. 16. lib. 1. R. Ind.* Si in duarum Parochiarum territorio pascant, dividuntur decimæ. *D. Thom. 2. 2. q. 87. art. 3. ad 2.* Si de die in uno Episcopatu pascant, & nocte in alio dormiant, decimæ etiam dividuntur. Ex partu pecorum in transitu non debetur decima illi Ecclesiæ, ubi pecora pariunt, nisi ibidem saltem per mensem manserint: quæ omnia intelliguntur cessante fraude pastorum. *L. 9. tit. 20. p. 1.* Præterea decimæ prædiales integræ sunt solvendæ, non deductis semine, censu, vel sumptibus: nam ex fructibus terræ debent ejusmodi decimæ solvi: & fructus consideratur quidquid terra producit. *c. 7. c. 21. c. 22. c. 26. h. t. l. 13. l. 14. tit. 20. p. 1.* & sæpe statim ac fructus percepti sunt, decimæ debent solvi. *c. 7. h. t. l. 17. tit. 20. p. 1.* ac proinde dies interpellat pro homine, consequenterque decimas debens, patietur casum fortuitum, si fuit in mora solvendi. Si verò Parochus fuit in mora eas colligendi, ipse casum patietur: in quo debet attendi locorum consuetudo. *L. 17. tit. 20. p. 1. & ibid. Gregor. Lop. In decimis verò personalibus expensæ deducuntur. c. 28. h. t.* Siquidem debentur ex lucro quod tantum consideratur id, quod deductis expensis, remanet: nam principale jam decimas solverat. *L. 15. tit. 20. p. 1.* Deinde prædictæ decimæ solvuntur sub finem anni, ut alia tributa, si aliud non habeat consuetudo. *L. 17. tit. 20. p. 1. & ibid. Greg. Lop. Episcopi, & Parochi non tenentur decimas personalesolvere: Imò decimæ personales ubique ferè in desuetudinem abierunt, ut notat Greg. Lop. in l. 1. tit. 20. p. 1. V. Personal.* Et in nostra Hispania variis pragmaticis est jussum, ne aliqua intentetur novitas circa petitionem talium decimarum, ubi viget consuetudo eas non solvendi: ac propterea erit abrogata. *L. 17. tit. 20. p. 1.* ubi videtur contrarium decisum. Aliter tamen respondet Greg. Lop. *ibid. quin, & in L. 20. tit. 16. lib. 1. R. Ind.* dicitur, quod in Indiis non debentur decimæ personales, quia in Diocesi Hispalensi non solvuntur. Deci-

mæ ergo solvendæ sunt ubi res fructifera sita est, sicut usufructus: nec solvens tenetur suis expensis in domum Parochi eas deferre: imò si ob ejus moram, postquam monitus est, aliquod detrimentum fructus patiantur, hoc suæ negligentia Parochus debet imputare, & sic pro Indiis statutum est. *In L. 10. tit. 16. lib. 1. R. Ind.* In nostra Hispania decretum est, quod decimæ solvantur, & recipiantur tempore, & loco solitis. *L. 4. tit. 5. lib. 1. R. C.* Decimæ quidem licet non sint necessariò solvendæ de melioribus fructibus, non tamen sunt de deterioribus, sed saltem de mediocribus solvendæ. *Leo. cap. fin. v. 33. cap. 4. cap. 5. 16. q. 7. l. 18. tit. 20. p. 1.* ubi additur, quod potest partus pecorum ita decimari, ut agnis in ovili inclusis, qui decimus exierit pro decima solvatur. In ordine quidem ad decimas *Novalis* dicitur *ager de novo ad culturam redactus, de quo memoria non extat, quod cultus fuerit aliquando, cap. 21. de V. S. l. 4. tit. 20. p. 1.* decimæ autem *Novalium* pertinent ad Parochiam, intra cujus fines sunt *Novalia*, *cap. 13. h. t.* quod si intra nullius Parochiæ terminos sint, eorum decimæ pertinent ad Episcopum: qui alteri Ecclesiæ, vel suis usibus eas applicare valet, *cap. 13. h. t.* Si aliquis privilegium habeat, ut de novalibus suis nullas decimas solvat, semper in illis prædiis, quæ semel fuerunt *novalia* conservat privilegium, *cap. fin. de Privileg.* Privilegium quidem concessum absolute alicui de non solvendo decimas ex suis prædiis extenditur ad *novalia* exulta post privilegium, cum hujusmodi *novalia*, verè, & propriè nomine prædiorum comprehendantur, *cap. 10. cap. 12. capit. 27. h. t.* secus est de privilegio affirmativo concessio Religiosis, vel Laicis, vel aliis personis Ecclesiasticis, ut possint percipere decimas ex prædiis de jure ad Parochiam pertinentibus: quod quidem non extenditur ad decimas *novalium*, quæ intra terminos talis Parochiæ post privilegii concessionem excoluntur: nisi talium decimarum expressa mentio fiat in privilegio, *cap. 2. h. t. in 6.* quod ita est ob majorem universalitatem, quam habet negatio præ affirmatione, & præcipue ob majus Ecclesiæ Parochialis præjudicium. Privilegium Apostolicum, quod peris que conceditur, ut *novalium* decimas pro ea portione percipere valeant, qua veteres eas contingunt, ad illas *novalium* decimas, quas tempore illo, quo impetratum, vel obtentum exiit hoc indultum, alii possidebant, cum de hoc in ipso nulla men-

tio fiat nullatenus se extendit, nec ad alias nisi in his tantum locis, ubi veteres tunc, quando dictum indultum impetratum fuit habebant, & pro ea solùm portione, qua ipsi tempore impetrationis hujusmodi percipiebant antiquas. Et tale privilegium casu, quo decimæ antiquæ ab aliquo percipiuntur, concessum ad percipiendas decimas *novalium*, non extenditur ultra medietatem decimarum, quamvis integrè percipiat decimas antiquas, ne magnum inferatur præjudicium aliis Ecclesiis, quibus de jure decimæ debentur, *cap. 2. h. t. in 6. Barbus. in cap. 27. h. tit.*

285 Parochus, si ipsi decimæ non solvantur, eas petit; si agat petitorio super jure decimandi, ad quem, scilicet pertineat, coram Judice Ecclesiastico, cum ad ipsum privativè spectet de causis spiritualibus, & spiritualibus annexis cognoscere, *cap. 2. cap. 3. de Judic. & talis est causa de jure decimandi, cap. 15. cap. 25. h. t.* quod si lis moveatur contra Laicum (secus contra Clericum) super possessorio decimarum, ita ut nulla misceatur juris causa, poterit ejusmodi lis agitari, coram Judice Ecclesiastico, vel Sæculari: tunc enim est mixti fori, cum de solo facto cognoscendum sit: sicut Juxta Laicus potest adiri, ut compellat jurantem, juramentum adimplere. Ex privilegio tamen Apostolico poterit Laicus etiam de jure decimarum cognoscere. Debens quidem, & non solvens decimas certè peccatum grave committit, si gravis est materia, *cap. 17. h. t.* peccat enim contra virtutem Religionis, & justitiæ, cum decimæ debeantur, tum ex religione in cognitionem Divini domini, tum ex justitia, cum ex eis Ministri Ecclesiæ alantur, quibus, ut operariis ex justitia merces debetur. Hinc non solventes decimas excommunicari possunt, *cap. 5. cap. 21. h. t. Frid. sess. 25. de Ref. cap. 12.* Sepultura Ecclesiastica privantur, *cap. 19. h. t.* Et in *Cl. 1. eod.* imponitur suspensio à beneficiis, vel excommunicatio Religiosis, qui decimas, quas debent,olvere nolunt, vel aliosolvere impediunt.

286 Jus decimas percipiendi variis modis acquiritur: 1. per collationem beneficii curati, cui jus decimandi annexum est: 2. per privilegium Romani Pontificis, qui ex supræma potestate, qua in Jure Ecclesiastico gaudet, etiam Laicis jus decimandi concedere valet, *cap. 24. h. tit. l. 23. tit. 20. p. 1. ibi: E aun púediles otorgar, que tomen diezmo de algunas Iglesias por*

tiempo señalado, ó por siempre, según lo toviere por bien. In nostra Hispania habent nostri Reges jus quoddam in decimis Ecclesiasticis ex concessione Summorum Pontificum, quod Hispanè: *Tercias* dicimus. In quibus ad eò fundatam intentionem habent contra Prælatos, ut his incumbat probare, se habere titulum, vel præscriptionem immemoriam ad *tercias*: aliter Regi solvuntur. *L. 1. tit. 21. lib. 1. R. C.* In Indiis autem habuerunt nostri Reges ex concessione Apostolica omnes decimas integras. *L. 1. tit. 16. lib. 1. R. Ind.* sed postea eas Ecclesiis cessarunt, sibi tantum *tercias*, sed duas nonas partes reservando. Hæ siquidem *tercias* sic deducuntur. Omnes enim decimæ rediguntur ad unum cumulum: hic cumulus in quatuor dividitur partes: prima Episcopo defertur: 2. Capitulo. Cumulus restans rursus dividitur in novem partes: duæ cedunt Regi, & hæ dicuntur, *Hispanè: Tercias, y Novenos*. Ex septem restantibus tres applicantur fabricæ Cathedralis, & Hospitalibus, alia quatuor Parochis dantur. *L. 23. tit. 16. lib. 1. Recop. Ind. Solorz. Polit. Ind. lib. 4. cap. 4. fol. 521.* Decimas verò auri, argenti, gemmarum, & aliorum Mineralium integras sibi nostri Reges reservarunt. *L. 14. tit. 16. lib. 1. R. Ind.* Cum ergo ex concessione Pontificia decimæ fuissent nostris Regibus concessæ, Regiæ ipsæ, & Sæculares factæ sunt, & inter Regalia computatæ, ac proinde hac qualitate censentur affectæ, etiamsi iterum Ecclesiis sint concessæ: siquidem, ut Regiæ donationes considerantur. Et ideo ipsi Reges, ejusque Senatores de his causis cognoscunt inter quas-cumque personas lis moveatur circa decimas. Et licet plures Doctores adhuc reclamant, teneantque judicium decimarum ad Ecclesiam spectare, tamen contrarium saltem in praxi obtinuit. *Solorz. de Jur. Ind. tom. 2. lib. 3. cap. 1. Et Polit. Ind. lib. 4. cap. 1. fol. 502.* 3. per præscriptionem acquiritur jus decimandi. Et quidem si sit contra Ecclesiam non privilegiam, etiamsi præscribat Parochia, quadraginta annis indiget, *cap. 4. cap. 6. de Præscription.* sed cum Parochia jus assistat, non quidem indiget titulo: secus est, si alia Ecclesia, cui jus non assistit præscribat. Si contra Ecclesiam Romanam præscribatur, centum anni necessarii sunt. Contra personas privatas decem annis inter præsentem, & viginti inter absentes cum titulo, & triginta annis sine titulo decimæ præscribuntur, *arg. L. 4. & fin. C. de Long. tempor. præscript.* Qui jus decimandi in

aliqua Parochia præscripsit, non censetur novallium decimas præscripsisse, *capit. 29. b. t. nisi ostendat, eas ad se ex justa causa pertinere.* Laici autem non possunt jus decimandi adversus Ecclesiam, nequidem tempore immemoriam, præscribere, cum sint incapaces tale jus, quod quidem spirituale est, sine privilegio Apostolico possidendi, *cap. 7. de Præscript. L. 22. tit. 20. p. 1.* Si vero jus decimandi ex privilegio Apostolico perpetuo, & irrevocabiliter alicui Laico concessum sit, cum jam à titulo spirituali sit separatum, & inter bona Laici computetur, potest adversus illum Laicum ab alio Laico tale jus præscribi: 4. Laicus, qui justo titulo decimas possidet, potest cuilibet loco Religioso illud jus donare, etiam sine consensu Episcopi. *L. 24. tit. 20. p. 1. Imò & alii Laici saltem ex consuetudine. Greg. Lop. in l. 2. tit. 20. p. 1.* Si tamen injuste possideat, non potest donare, sed tale jus ab eo debet auferri, & restitui Ecclesiæ, cui debetur, *cap. 7. de His, que fiunt à Prælat.* quod si Laicus non possit ad hoc induci, tunc potest alteri Ecclesiæ, vel loco Religioso de consensu Episcopi donare: 5. jus decimandi ex justa causa, & adhibitis solemnitatibus ad alienationem rerum Ecclesiasticarum requisitis, potest vendi, non quidem Laicis, sed Ecclesiæ. Sed tale jus debet esse separatum à titulo spirituali: aliàs committitur simonia, *cap. 1. 16. q. 7. cap. 15. cap. 17. cap. 19. b. t. 6.* Hoc jus acquiritur permutatione decimarum unius Ecclesiæ cum alterius Ecclesiæ decimis, *capit. 6. de Rerum permutat.* Et quidem cum debitis facta solemnitatibus, *cap. 5. de Rebus Eccles. 7. transactione, & amicabile compositione, cap. 2. cap. 8. de Transaction.* de decimis autem præteritis, cum tantum fructus temporales sint, potest fieri transactio, etiam cum Laicis, & sine Episcopi consensu. Si de futuris transactio faciendi sit, cum sint Clericorum alimento, debet fieri cum causæ cognitione, & insuper adesse debet Episcopi licentia. Si cum Clericis fit transactio: vel Pontificis consensus, si cum Laicis fiat; *arg. L. 8. ff. de Transaction. 8.* Decimæ de consensu Pontificis Laicis possunt infeudari. In feudatario verò aliter facta est ipso jure irrita, *cap. 1. 16. q. 7. cap. 17. cap. 19. b. t.* De quibus latè agitur in *tot. tit. 20. p. 1.* aliisque nostri Juris locis.

287 *Primitia*, de quibus agitur in secunda Rubricæ parte, sunt *prima fructus agrorum, vinearum, hortorum, primigenia animalium, & alia hujusmodi.* *Exod. 23.*

v. 19. Num. 18. v. 13. L. 1. tit. 19. p. 1. Deo enim hæ primitiæ solvuntur in gratiarum actionem pro primis fructibus. Et in Lege veteri Divinum præceptum de eis solvendis extabat. *Exod. 23. Num. 18. Deuter. 18.* Sed hoc præceptum, ut cætera Legis veteris, morte Christi Domini expiravit. Lege tamen Ecclesiastica suscitatum fuit, *cap. 6. D. 32. cap. 65. 16. q. 1. cap. 1. 16. q. 7. cap. 1. b. t. L. 2. tit. 19. p. 1.* ubi dicitur, quod non solum de fructibus, & animalibus primitiis Deo dare debemus, sed etiam de diebus, quibus vivimus, & hac de causa jejunamus in quatuor anni temporibus. Et licet in Lege veteri non constaret quantum nomine primitiarum daretur, tamen juxta *D. Hieronym.* de quadraginta quidam, alii de sexaginta, unum solvebant: & ideo fuit antiquitus institutum, ut plus petentes non audirentur, *capit. 1. b. t. L. 3. tit. 19. p. 1.* Primitiæ in Indiis debent solvi eodem modo, ac in Hispanensi Diocesi. *L. 21. tit. 16. lib. 1. R. Ind.* Sed jam ferè generali consuetudine primitiæ sunt abrogatæ, ut notat *Machad. in Sum. lib. 2. p. 4. tr. 10.* Aliquando tamen ex devotione fidelium solvuntur: & tunc debent exhiberi Parochia illius Ecclesiæ, intra cujus fines sita sunt prædia, quæ tales prodixerunt fructus, cum hoc onus reale sit ipsis prædiis affixum, *cap. 21. 16. q. 1. L. 5. tit. 19. p. 1.*

288 Jam ad *Oblationes*, de quibus in tertia parte Rubricæ agitur, accedamus. *Oblationes* siquidem in genere etiam decimas, & primitias comprehendunt, tamen prout ab eis distinctæ, ut in præsentibus summuntur, sunt illa dona, quæ à fidelibus ad altare Deo, & sanctis offeruntur Religionis intuitu. *Oblationes* enim sua natura spontaneæ sunt: juxta illud *Exod. 25. v. 2. Ab omni homine, qui offerret ultroneus, accipietis eas, cap. 69. de Cons. D. 1. L. 8. tit. 19. p. 1.* Hinc est, quod nullo jure fideles eas facere obligentur, nisi fortè voto, vel promissione se obligassent; vel si Ministri aliunde non haberent congruam sustentationem: vel si populi consuetudine, vel præscriptione Parochorum hæ obligatio sit imposita. Et in his casibus sunt intelligendi. *Text. in cap. 55. 16. q. 1. L. 7. l. 9. tit. 19. p. 1. & alii*, ubi de præcepto esse videntur. *D. Thom. 2. 2. q. 86. art. 1. in corp. Gonz. in cap. 13. de V. S. n. 2. & hac ratione Pontifex in cap. 42. de Simon. præcipit servare pias, & laudabiles consuetudines: at verò generaliter non debentur tales oblationes in Lege Gratia: licet in Lege Veteri deberentur juxta illud *Exod. 23.**

v. 15. Non apparebis in conspectu meo vacuus. Et licet hæc verba referantur in *capit. 69. de Cons. D. 1.* non afferuntur, ut præceptum, sed per modum consilii. *Gonz. in cap. 13. de V. S. n. 2.* Offerre equidem munera ad altare possunt omnes fideles baptizati, si non sunt excommunicati, nec separati ab Ecclesia, nec Hæretici: quia talis oblatio, ejusque acceptatio est quædam communicatio Ecclesiastica, quæ excommunicatis prohibetur. Sicque Ecclesia ad vitandum scandalum non recipit oblationes à manifestis usurariis, à raptoribus, à pauperum oppressoribus, à sacrilegis, à meretricibus publicis, à rebaptizatis, vel qui suos infantes rebaptizari curarunt, nec ab eis, qui per extractionem reorum ex Sacro asylo immunitatem Ecclesiæ violarunt. Nec ab aliis hujusmodi: nec item ex rebus, quæ injustè sunt acquisitæ, vel alii ex obligatione, vel ex charitate, vel ex pietate debentur: ne Ecclesia cum talibus hominibus communicare videatur, vel res malè acquisitas, vel alii debitas accipere. *L. fin. tit. 19. p. 1. ubi Gregor. Lop.* affert textus Canonicos concordantes. *Oblationes* quidem factæ in Ecclesia Parochiali alicui Capellæ illius, vel altari, vel in Oratorio: vel Capella intra fines illius Parochiæ sita, vel ad imaginem in pariete pictam, etiam alicujus domus privatæ, vel etiam factæ Sacerdoti in tali Parochia celebranti, ad Parochum pertinent. *L. 6. tit. 19. part. 1. & ibid. Gregor. Lop.* nisi aliud de offerentium constet voluntate (quæ omnino servanda est) vel etiam ex consuetudine. Sic non ad Parochum, sed ad Sacerdotem, novam Missam celebrantem, pertinent ea, quæ in nova Missa offeruntur. Et quæ alicui Imagini, Altari, vel Sacello, etiam domus privatæ, offeruntur, ibi sunt relinquenda, si voluntas offerentis credatur esse, quod in ejus honorem, & cultum insumentur. *Oblationes*, quæ in Ecclesiis Regularium fiunt, non Parochio, sed Monasterio, ex privilegio, acquiritur. Laici tamen sunt incapaces, nisi ex Privilegio Pontificio, juris oblationes percipiendi, utpotè spiritualis, *cap. 17. b. t.* Denique oblationes sunt convertendæ in usus ab offerentibus designatos. *Cl. 2. de Religios. domib.* quod si nullus est designatus in cultum Ecclesiæ, ornamenta, & fabricam: vel si eis Ecclesia non indigeat, converti debent in bonum publicum, & commune ipsius Ecclesiæ: quæ quidem conversio non solum autoritate Pontificis. *Cl. 2. de Religios. domib.* sed etiam Episcopi fieri

potest. *Trid. sess. 22. de Ref. cap. 6.* non tamen auctoritate Magistratus Sæcularis, quæ ad res spirituales, finem supernaturalem respicientes, non extenditur, *cap. 7. cap. 10. de Constitution.*

TIT. XXXI.

De Regularibus, & transeuntibus ad Religionem.

289 **D.** Hieronymus in C. Duo sunt, 7. 12. q. 1. Cætum Christianorum in duas partes divisit: In Clericos, scilicet, à Laicos, nomine generali Clericorum, & Religiosos comprehendens, prout hi à Laicis, id est, Sæcularibus contra distinguuntur. Idem fecit *Rex noster Alfonso in princip. tit. 7. p. 1. ibi: E estos á tales son llamados Religiosos, porque cada uno de ellos han reglas ciertas, porque han de vivir, segun el ordenamiento que hobieren de Santa Iglesia en el comienzo de su Religion, é por ende son contados en la Orden de la Clericia.* Et in L. ejusd. tit. dicit, quod appellantur Religiosi, quasi religati: quia se ipsos obedientiæ voto ligant. In presenti ergo Religio sumitur pro statu Religioso, hoc est, pro quodam stabili vivendi modo in communi, quo fideles votis emissis paupertatis, castitatis, & obedientiæ ad Christianam tendunt perfectionem, juxta statuta approbata ab Ecclesia. Aliquando etiam in latiori significatione Religio significat omnium fideium Congregationem. Aliquando pressius sumitur pro virtute, qua cultus Deo debitus exhibetur. In Jure verò Civili Religiosum dicimus locum, in quo aliquis homo sepelitur, §. 9. *Inst. de Rerum divi. Regulares appellantur Religiosi, quia juxta regulas vivunt.* Ad Religionis essentiam varia requiruntur: 1. Observatio trium Consiliorum Evangelii, castitatis videlicet, paupertatis, & obedientiæ, *cap. 6. in fin. de Stat. Monach. cap. 22. b. t. l. 2. tit. 7. p. 1.* nam in his consistit perfectio juxta illud Christi Domini apud *Matth. 19. v. 21. Si vis perfectus esse, &c.* ad perfectionem igitur assequendam debent Religiosi ex suo statu aspirare, & licet sit necessarium, quod qualibet Religio tribus, prædictis constet votis, tamen plures sunt Religiones, quæ quarum votum peculiare insuper addunt, ut Mercenarii, Minimi, & nostræ Societatis Professi. Præter dictos Religiosos, votis Religionis ligatos, solent admitti tam in Monasteriis virorum, quam foemi-

narum quidam Fratres, qui habitum Religionis cum aliqua levi immutatione induunt, sed nulla emittunt vota, & nuncupantur oblati, seu commissi. Hispani, dicimus: *Donados.* Hi enim Religiosi non sunt, cum nullis votis adstringantur, habent tamen pro personis Ecclesiasticis, quoad privilegium Canonis. *Machad. in Sum. lib. 5. p. 4. tr. 3. Ponce, de Matrimon. lib. 9. cap. 8. n. fin. Conversi tamen, Hispani: Legos, verè Religiosi sunt, cum verè vota emittant.* Sed quia hæc nomina conversorum, & oblatorum non eodem modo in omnibus Religionibus accipiuntur, de ipsis juxta cujusque vocabularium philosophandum erit. *Vid. Caramuel in Theolog. Regul. Ponce, & alios: 2. Ad Religionem est necessarium, quod observatio talium Consiliorum perpetua voti obligatione firmetur. L. 2. tit. 7. p. 1. Dio. Thom. 2. 2. q. 186. art. 6.* quia status dicitur perpetuam, & regulariter ex parte utriusque, tam scilicet Religionis, quam voluntatis; *arg. cap. fin. b. t. l. 3. tit. 7. p. 1.* vel saltem ex parte voluntatis, licet Religio non habeat absolutam obligationem Religiosum perpetuo retinendi: ac proinde vota solemnia non sunt de essentia Religionis, ut pater in emittentibus vota in nostra Societate post biennium, qui verè Religiosi sunt, quin vota emittant solemnia, & quin obligatio sit mutua: quia licet ipsi non possint deserere Religionem, tamen à Religione possunt utique dimitti, juxta causam hoc suadente: ut declaratum est à *Julio III. Gregor. XIV. & afferunt latius. Suar. de Relig. tom. 3. lib. 2. cap. 14. n. 12. Sanchez in Decal. lib. 5. cap. 1. n. 26. & alii.* Nec ipsis fit in hac dimissione injuria, cum ab ipsis hoc pactum in ingressu acceptetur, & contractus à voluntate contrahentium Legem accipiant. L. 23. ff. de Reg. jur. & scienti, & consentienti non fit injuria, neque dolus, *cap. 27. de Reg. jur. in 6. Gonz. in cap. 9. b. t. n. 6.* ubi notat, quod olim non statim ac vota emittentur in Religionibus antiquis, oriebatur mutua obligatio ex parte utriusque, sed alia, & alia probationes, sicut in nostra Societate, fiebant: 3. Requiritur, quod hæc vota emittantur in aliqua Religione, necessarii, ut tali approbata. L. 2. tit. 7. p. 1. nec sufficit, quod modus vivendi approbetur, ut pius. Et quidem ante Concilium Lateranense Episcopi auctoritas ad Religionem approbandas sufficiebat, *cap. 10. cap. 16. 18. q. 2.* & sic approbatæ fuerunt Religiones SS. Basilii, Augustini, & Benedicti, ut probat *Ponce, de Matrim. lib. 7. cap. 11. n. 4. scd pos*

postea ob gravitatem materiae Summo Pontifici est reservata Religionum approbatio. c. fin. de Religios. domib. c. un. cod. in 6. 4. Requiritur ad Religionem, quod talis Religiosus sub alicujus superioris Ecclesiastici jurisdictione constituitur, qui quidem per se, vel per alium talia vota acceptet, possitque talem Religiosum ad regulam, & disciplinam regularem observandam cogere, & potestatem clavium in ipsum exercere. c. 13. b. t. l. 2. tit. 7. p. 1. Nec tamen ex natura status Religiosi requiritur vita communis: nam antiquitus Religiosi erant Anachoretæ, & etiam aliquæ virgines, & viduæ Religionis statum profitebantur, quin vitam agerent communem. Hæc namque non est necessaria ad vitæ perfectionem, quæ quidem in observatione votorum consistit. Nec item requiritur ad statum constituendum, qui sanè consistit in vitæ stabilitate firmata per votorum emissionem. Hodie tamen omnes Religiones vitam communem profitentur. L. 1. tit. 7. p. 1. *Suar. de Relig. tom. 3. lib. 2. cap. 4.*

290 Audiamus Divum Thomam optime, pro suo more, hæc declarantem. 2. 2. q. 186. art. 7. in corp. Religionis status consideratur secundum, quod est quodam holocaustum, per quod aliquis totaliter se, & sua offert Deo, & secundum hoc ex his tribus votis integratur Religionis status. Primum enim quantum ad exercitium perfectionis requiritur, quia aliquis à se removeat illa, per quæ posset impetari, ne totaliter ejus affectus tendat in Deum, in quo consistit perfectio charitatis. Hujusmodi autem sunt tria: 1. quidem cupiditas exteriorum honorum, quæ tollitur per votum paupertatis. Secundum autem est concupiscentia sensibilium delectationum, inter quas præcellunt delectationes venereæ, quæ excluduntur per votum continentie. Tertium autem est inordinatio voluntatis humane, quæ excluditur per votum obedientie. Similiter autem solitudinis Sæcularis inquietudo præcipue ingeritur homini circa tria: 1. quidem circa dispensationem exteriorum rerum: & hæc sollicitudo per votum paupertatis homini auferitur. 2. circa gubernationem uxoris, & filiorum: quæ amputatur per votum continentie. 3. circa dispositionem propriorum actuum: quæ amputatur per votum obedientie, quo aliquis se alterius dispositioni committit. Similiter, & holocaustum est cum aliquis bonum, quod habet, offert Deo, ut *Greg. dicit super Ezechiel: habet autem homo triplex bonum, secundum Philosoph. 1. Ethic. Primo quidem exteriorum rerum,*

quas quidem totaliter aliquis Deo offert per votum voluntaria paupertatis. Secundo autem bonum proprii corporis, quod aliquis præcipue offert Deo per votum continentie, quo abrenuntiat maximis delectationibus corporis. Tertium autem bonum est anima quod aliquis totaliter Deo offert, per obedientiam, qua aliquis offert Deo propriam voluntatem, per quam bono utitur omnibus potentiis, & habitibus animæ; & idè convenienter ex tribus votis status Religionis integratur. Et 2. 2. q. 186. art. 6. in corp. ait: *Dicendum, quod ad Religiosos pertinet, quod sint in statu perfectionis: ad statum autem perfectionis requiritur obligatio ad ea, quæ sunt perfectionis: qua quidem Deo fit per votum: manifestum est autem, quod ad perfectionem Christianæ vitæ pertinet paupertas, continentia, & obedientia; & idè Religionis status requirit, ut ad hæc tria aliquis voto obligetur.*

291 Satus quidem religiosus, quoad substantiam, & tria consilia Evangelica, institutus est à Christo Domino in Lege Gratiæ, atque ita potest dici, esse de Jure Divino: non quidem præcipiente, sed tantum consulente. Nam 1. votum Obedientiæ ab ipso consultum fuisse constat, quando dixit apud *Matth. 16. v. 24. Quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam; & sequatur me.* 2. votum Castitatis constat ex eo, quod dixit apud eundem, *cap. 19. v. 12. Sunt Eunuchi, qui se ipsos castraverunt propter Regnum Cælorum: & de voto Paupertatis paulo inferius constat v. 21. quando dixit: Si vis perfectus esse, vende, quæ habes, & da pauperibus; & hanc in thesaurum in Cælo. At verò quoad modum peculiarem, & regulam vivendi, Juris sanè Ecclesiastici est Religiosus status, & quidem adèo pendet ab Ecclesiæ approbatione Religionum instituto, ut sine ea nullus Ordo Religiosus subsistat. *D. Thom. 2. 2. q. 88. art. 4. ad 3. & est omnium Catholicorum sententia, teste Suar. de Relig. 1. 3. lib. 3. c. 2. Apostolos quidem verè Religiosos fuisse tribus prædictis votis adstrictos, docet commo. DD. Religionisque statum novisse, quando relictis omnibus secuti sunt Christum; *D. Thom. 2. 2. q. 88. art. 4. ad 3. Suar. de Relig. tom. 3. lib. 3. cap. 2. n. 8. Ponce de Matrim. lib. 7. cap. 2.* ubi hoc variis Patrum testimoniis probant, & illustrant. Et hi fuerunt primi Legis Gratiæ Religiosi. Omnes certè Christiani debent tendere, unusquisque juxta suum statum, ad Christianam perfectionem, quæ essentialis dicitur, & est simpliciter necessaria ad vitam**